

290 LIB. II. CAP. I. DE ROM. PONT. EJUSQ. ADJUTOR.

que eis licet in sua provincia absolvere sibi subditum ab excommunicatione ob violentam manuum injectionem in Clericum. Caetera vero ipsorum jura ex Pontificis diplomatis, quibus instruuntur, dignoscenda omnino sunt. Quin imo non solum de Nuntiis Apostolicis, verum etiam de ipsis Legatis a latere certa regula statui nequit, quod ad ipsorum potestatem attinet, cum a Cardinali De Luca discursu 33 ad Conc. Trid. verissime traditum sit, « id totum pendere a tenore facultatum. »

Legatorum potestatem late explicat Giraldus Exposit. Jur. Pontific. part. 1 tit. 20 sect. 170, et passim Interpretes omnes lib. 1 Decretalium ad tit. XXX, de officio Legati.

CAPUT II.

DE EPISCOPIS EORUMQUE JURIBUS ET OFFICIIS.

« Apostoli, » ut ait Tertullianus de praescriptione adversus haereses cap. 20, « Ecclesias apud unamquamque civitatem condiderunt. » Itaque in singulis Ecclesiis Episcopus positus fuit, qui ipsas regeret. Quamobrem Cyprianus in epist. 59, alias 55 scripsit : « Singulis Pastoribus portio gregis fuit adscripta, quam regat unusquisque et gubernet. » At vero inter ipsos singularium Ecclesiarum Episcopos variii honoris et potestatis gradus constituti sunt. Primum autem dignitatis et honoris gradum obtinent *Patriarchae*; alterum *Exarchi* et *Primates* tenent; in tertio *Metropolitae* positi sunt; hos denique *Episcopi* subsequuntur. De his itaque diversis Episcoporum gradibus, deque singulorum graduum juribus et officiis dicere aggredimur. Sed operae pretium est pauca praepone antequam in diversis hujusmodi explanandis gradibus versemur.

Episcopi sunt Apostolorum successores, ergo eamdem ac Apostoli potestatem habent. Hoc pacto nonnulli Canonistae argumentantur. Quod quidem argumentum si recte se haberet, quot sunt Episcopi, tot essent Apostoli. At vero falsum est, in Apostolatus potestatem Episcopos succedere, quod facile negotio demonstrabimus.

Apostoli praeter singularia quaedam dona supernaturalia, veluti miraculorum, linguarum, prophetiae, infallibilitatis, et similia, quibus missionem suam comprobarent, amplissima etiam potestate a Christo donati fuerunt, quam quidem potestatem in tres veluti partes seu species, nempe in potestatem *Apostolatus*, *Sacerdotii* et *Episcopatus* partiri et dividere recte possumus.

Ad Apostolatum pertinet potestas, sine loci ullius aut gentis exceptione, fidem ubique praedicandi, Ecclesias fundandi, Episcopos constituendi, tum Episcopis a se constitutis, tum eorum subditis regulas, praecepta legesque praescribendi, et caetera ejus generis agendi. Haec autem potestas *Apostolatus* extraordinaria fuit, et idcirco fundatis ordinatisque Ecclesiis, tanquam completo opere propter quod concessa fuerat, cum *Apostolis* interiit. « Petri privilegium, » ait De Marca in tractatu de singulari Primatu Petri cap. 8, « reale fuit in Ecclesiae perpetuum commodum, non autem personale, cuius generis erat reliquorum *Apostolorum* dignitas. Hi namque Ecclesias per varias orbis provincias instituentes, singulas suis finibus circumscriptas, Episcopis propriis regendas commitebant, sicque munere a Christo sibi delato fungebantur. » Et Natalis Alexander dissert. IV in saeculum I § 4 ait : « Cum Apostoli fere omnes fixas sedes non habuerint, Episcopi *Apostolorum* successores dici non possunt, nisi in genere, ut loquuntur Theologi nostri Polemici, id est dici non possunt speciatim successores Andreeae, vel Philippi, quorum auctoritas, cum extraordinaria esset, cum ipsis interiit. »

Sacerdotii potestas, quae in confiendo Sacrificio et remittendis peccatis versatur, Presbyteros successores habuit; sive ut verbis utar Tridentinae Synodi sess. 23 cap. 1, « a Domino Salvatore nostro *Apostolis* eorumque successoribus

in Sacerdotio potestas tradita consecrandi, offerendi et ministrandi Corpus et Sanguinem ejus, nec non peccata dimitendi et retinendi. »

Denique *Potestas Episcopatus* totam ordinis potestatem completebatur, et simul potestatem peculiares Ecclesias regendi ac gubernandi. In hanc itaque potestatem Episcopi succedunt, quamobrem Tridentina Synodus cit. sess. 23 cap. 4 declarat, Episcopos, qui in *Apostolorum* locum successerunt, ad hierarchicum ordinem praecipue pertinere, et positos, sicut *Apostolus* ait, « a Spiritu Sancto regere Ecclesiam Dei. »

Cum igitur Episcopi in singularium Ecclesiarum regimen *Apostolis* succedant, illud consequitur, potestatem et jurisdictionem Episcoporum intra fines Ecclesiae, ad quam legitime missi sunt coercenti. « Usu namque, » ait Natalis Alexander cit. loc. « etiam ab Ecclesiae incunabulis receptum est, ut caeteris Ecclesiis singuli Episcopi praeficiantur, ut patet ex *Apostolo*, ep. ad Titum cap. 1 : « Hujus rei gratia, » inquit, « reliqui te Cretae, ut ea quae desunt corrigas, et constitutas per civitates Presbyteros, sicut et ego disposui tibi. » Sic etiam Petrus ep. 1, cap. 5, ad Episcopos ait : « Pascite qui in vobis est gregem Dei. » Ad *Apostolos* autem dictum est : « Ite in universum Mundum, praedicate Evangelium omni Creaturae, etc. » Ex his enim verbis constat, Episcopos *Apostolorum* successores uni loco addictos fuisse, cuius limitibus eorum potestas coarctaretur. Propterea consuetudo Ecclesiae ab apostolicis temporibus obtinuit, ut Metropolitae et Patriarchae ipsi certas haberent constitutas provincias aut Dioeceses, quas regerent ; neque potestatem ullam in alienis Dioecesis exercere poterant. Hac Ecclesiae consuetudine nitebatur S. Hieronymus adversus Joannem Hierosolymitanum Epi-

scopum. Hinc Concilium Nicaenum inhibuit can. 15, « ne Episcopus a civitate in civitatem transiret. » Porro qua ratione potuit Concilium Nicaenum uni loco Episcopum addicere, cui auctoritate *divina* in omnes Ecclesias, citra ullam exceptionem aut limitationem, jus concessum esset ? Episcoporum igitur potestas ad omnes omnino Ecclesias non se porrigit.

Praeterea animadvertisendum est, Episcopos facta legitima assignatione plebis quanquam legitimi propriique Pastores sint, non tamen plenitudinem potestatis exercere posse. Bosuetus in sermone de unitate Ecclesiae ad eam rem comprobandum utitur argumento ab eadem unitate ducto. Sic enim ratiocinatur : « Cum Christus Dominus jurisdictionem universalis et potentiores *uni* commiserit, cumque vero eamdem multis aliis communem esse voluerit, necessario sequitur, ut in istis eadem auctoritas subordinata sit : duo enim pluresve Summi Imperantes in uno eodemque potestatis genere independentes omnino repugnant : quae autem a Deo sunt, ordinata sunt. » Et revera Episcopatus ex Cypriani sententia unus est, quemadmodum Ecclesia una est, et proinde pars Episcopatus ab unoquoque Episcopo in solidum tenetur, quatenus unusquisque Episcopus regit suam peculiarem Ecclesiam, quae totius Ecclesiae pars est. Sunt multi, ut idem Cyprianus loquitur, arboris rami, sed una arbor. At vero si peculiares Episcopi in suis Dioecesis omnia possent, neque ulli superiori potestati obnoxii essent, tot essent distinctae et *independentes* Ecclesiae, quot Episcopatus, quemadmodum multi arboris rami a radice et reliquo corpore disjuncti unam arborem non efficiunt. Verum hac super re nullus dubitandi locus relinquitur, cum fidei dogma sit, Episcoporum potestatem obnoxiam esse Summi Pontificis

auctoritati ; ex quo consequitur, ut Sedis Apostolicae et sacerdotum canonum decretis Episcopi subesse debeant, corumque potestas in ejus usu intra quosdam limites restringi et contineri possit.

§ 44.

DE PATRIARCHIS.

Quanquam primis Ecclesiae saeculis nomen Patriarchae ignotum fuerit, quod nonnisi sub Concilii Chalcedonensis tempora usurpari coepit, res tamen, seu dignitas eo nomine significata exstabat omnino. Namque, ut observat Natalis Alexander Hist. Eccl. saec. IV cap. 5 art. 4, « spectatissimae erant in Ecclesia tres Sedes primariae, quae caeteris eminentibus omnibus, quod a S. Petro fundatae essent, Romana scilicet, Alexandrina, et Antiochena. Quarum Episcopi jurisdictione ampliori fruebantur, multisque non modo provinciis, verum etiam Dioecesis praerant. De his Nicaeni Concilii I Canon 6 : « Antiqua consuetudo servetur per AEgyptum, Libyam, et Pentapolim, ita ut Alexandrinus Episcopus horum omnium habeat potestatem, quia et Urbis Romae Episcopo parilis mos est. Similiter autem et apud Antiochiam caeterasque provincias suis privilegia serventur Ecclesiis. » De his et canon secundus Constantinopolitani Concilii : « Secundum regulas constitutas Alexandriae quidem Episcopus ea quae sunt in AEgypto, tantum gubernet : Orientis autem Episcopi solius Orientis curam gerant, servatis honoribus primatus Ecclesiae Antiochenae, qui in regulis Nicaenae Synodi continentur. » Romani Patriarchae non meminit, quia nulli praescribi poterant ipsi limites ;

cum ejus jurisdictione et auctoritas in totum orbem christianum funderetur.

Hactenus Natalis Alexander cui Doctores omnes facile concedunt, Ecclesias patriarchales Romanam, Alexandrinam, et Antiochenam a S. Petro fundatas fuisse; dant quoque liberter, Principis Apostolorum institutionem ad conciliandam eisdem Ecclesiis quamdam auctoritatem et splendorem plurimum valuisse. Sed contendunt, jura et privilegia patriarchalia, quibus Alexandrina et Antiochena Ecclesiae auctae fuerunt, ex sola Petri foundatione originem non habuisse, neque etiam habere potuisse. Namque Apostolica fundatio Ecclesiam *Apostolicam* facit, non *patriarchalem*; hinc plures alias Ecclesias Petrus fundavit rexitque, nec tamen patriarchales habitae sunt; sic etiam Ecclesiae ab Apostolis fundatae sunt *Apostolicae*, non item *patriarchales*. Enimvero ad patriarchalem Ecclesiam constituendam necesse est, ut eadem Ecclesia tum super Ecclesias, tum super Metropolitas non unius, sed plurium provinciarum insignibus privilegiis et juribus augeatur.

Quaeritur itaque undenam jura et privilegia patriarchalium Sedium orta sint? De Marca, Valesius, Pagius, Allatius, Thomassinus, aliquique doctissimi viri primam patriarchalis potestatis originem Apostolicae institutioni, hoc est S. Petro attribuunt; contra vero Dupinius, aliquique praesertim recentiores Canonistae non Apostolis, sed antiquis Ecclesiarum moribus acceptam referunt. Nos pro instituti nostri ratione argumenta utriusque sententiae breviter indicabimus.

Itaque Doctores, qui Patriarcharum originem a receptis Ecclesiarum moribus derivant, ita ratiocinantur. Quum Ecclesia Alexandrina, et Antiochena plurium provinciarum essent capita, ad quas proinde caeteri Episcopi negotiorum

causa frequentes conveniebant, quum etiam ab iisdem Sedibus lux evangelicae veritatis circumstantibus provinciis refulserit, hinc factum est, ut earum Episcopi veluti Parentes Ecclesiarum haberentur, et progressu temporis, Episcopis non repugnantibus, quaedam sibi jura super alias Ecclesias vindicarent. Rem vero ita se habuisse satis compertum esse existimant ex canone 6 Concilii Nicaeni, qui est hujusmodi: « Antiqui mores serventur in AEgypto, Libya, et Pentapoli, ut Alexandrinus Episcopus horum omnium habeat potestatem. » Verba enim **ANTIQUI MORES SERVENTUR** arbitrantur satis ostendere non jus novum a Concilio conditum, sed veterem consuetudinem, qua jus patriarchicum nitebatur, confirmatam esse. Concludunt igitur Patriarcharum potestatem moribus et consuetudine primum inductam, postea Concilio-
rum decretis constabilitam.

Alterius sententiae patroni in primis aiunt, Concilii Nicenaei canonem Dupinio suisque asseclis minime favere. Nam quaestio est de prima patriarchalium jurium origine, de quae ne verbum quidem in eo canone; in eoque tantummodo agitur de constitutis finibus, intra quos Patriarcharum potestas in posterum continetur. Igitur ea verba **ANTIQUI MORES SERVENTUR** ad fines Patriarchatum designandos, non vero ad originem patriarchalium jurium demonstrandam pertinent.

Quibus positis, ex notissima S. Augustini regula, lib. IV de Baptismo contra Donatistas cap. 24: « Quod universa tenet Ecclesia, nec Conciliis institutum, sed semper retentum est, nonnisi auctoritate Apostolica traditum rectissime creditur, » legitime inferunt, patriarchalia jura, cum adeo antiqua sint ut eorum origo non appareat, neque a Conciliis instituta, sed semper in Ecclesia retenta fuerint, non a mo-

ribus et antiqua Ecclesiarum consuetudine, bene vero ab institutione Apostolica profecta esse.

Quae quidem sententia videtur nobis probabilior esse, et quasi certa, eo vel maxime quod in scriptis Sanctorum Patrum passim legimus, patriarchales Sedes a Petro *condecoratas* et *sublimatas* fuisse; quibus verbis aperte significatur, ea omnia privilegia potestatemque, quibus insignitae fuerunt, ab ipso Petro, non aliunde accepisse. Verum hoc loco praeterire non possumus haec verba S. Leonis Magni in epist. XIV ad Anastasium Thessalonicensem Episcopum: « Inter beatissimos Apostolos in similitudine honoris fuit quaedam discrecio potestatis; et quum omnium par esset electio, unum datum est, ut caeteris preeminentur. De qua forma Episcoporum quoque est orta distinctio, et magna ordinatione provisum est, ne omnes sibi omnia vindicarent; sed essent in singulis provinciis singuli, quorum inter fratres haberetur prima sententia; et rursus quidam in majoribus urbibus constituti, sollicitudinem susciperent ampliorem, per quos ad unam Petri Sedem universalis Ecclesiae cura confluueret, et nihil usquam a suo Capite dissideret. » Igitur Apostoli Metropolitas in singulis provinciis, et in majoribus urbibus Patriarchas instituerunt, sequuti exemplum ipsius Christi, qui regimen Ecclesiae suaे ita constituit, ut Petrus Apostolis, et Petri Successores caeteris Episcopis auctoritate praesent.

De his uberior et fusius disserunt Petrus De Marca De Concord. Sacerdot. et imper. lib. 4 cap. 3 § 7; Thomassinus De vet. et nov. Eccl. discipl. part. 1 lib. 1 cap. 7 et 8; Pagius Critica ad an. 97; et Dupinius Discipl. Eccles. diss. 1 § 8.

De origine Patriarcharum reliquae duae sunt opiniones,

de quibus non valde laborandum est, cum solido fundamento careant. Prima est Launoii, qui in sexto canone Concilii Nicaeni actum esse contendit de jure metropolitico, non vero de jure patriarchico, quia canon Metropolitas nominat, non Patriarchas: ex quo consequeretur, Patriarchatum non modo Ecclesiarum Antiochenae et Alexandrinae, verum etiam Ecclesiae Romanae in universum Occidentem eo Concilio recentiorem esse.

Launoio respondet Natalis Alexander Hist. Eccl. saec. IV dissert. 20 propos. 4: « nomen Patriarcharum post Nicaenae Synodi tempora invaluisse, sed rem ipsam nihilominus existisse ante Concilium Nicaenum. Natura enim ita comparatum est, ut nomina rebus ipsis posteriora sint... Canon sextus Nicaenae Synodi Metropolitanos nominat, non Patriarchas: quoad proprium nomen concedo, quoad rem ipsam nego. » Et revera Nicaenum canonem de Patriarchis loquutum esse, sic probat initio ejusdem dissertationis: « Episcopi, qui Dioecesim, id est multas provincias regunt, non sunt Metropolitani simplices, sed Patriarchae; atqui canon sextus Nicaeni Concilii agit de Episcopis, qui regunt Dioecesim, id est multas provincias, et quibus subsunt plures Metropolitani; non agit igitur de simplicibus Metropolitanis, sed de Patriarchis. Agit enim hic canon de Alexandrino Episcopo, cui AEgypti, Libyae, Pentapoleos, Thebaidis, Mareotae, Ammoniacae, et Mareotidis provinciae parebant, ut ex Sancto Epiphanio haeresi 68, et ex illo canone colligitur, et qui decem ad minus Metropolitanae suberant, ut colligitur ex epistola Theodosii Imperatoris ad Dioscorum, quae refertur in Concil. Chalcedon. actione prima. Agit de Antiocheno Episcopo, cui subiecabantur omnes Orientis provinciae, ut colligitur ex Sancto Joanne Chrysostomo homilia 3 ad populum Antio-

chenum, et ex Sancto Hieronymo in epistola ad Pamphylum, Asiana, Pontica, et Thracica, Dioecesibus exceptis, quae ab Exarchis suis administrabantur una cum suis Synodis, ut constat ex canone 11 Synodi Constantinopolitanae OEcumenicae II.

» Agit denique de Romano Episcopo, qui toti Occidenti praeerat, ut colligitur ex Sancto Basilio epistola 10; ex Sancto Augustino lib. 1 contra Julianum cap. 2; ex Sancto Hieronymo in epistola ad Marcum et in lib. adversus Vigilantium; et ex Innocentio I in epistola ad Decentium Eugubinum Episcopum. Agit, inquam, de Romano Pontifice, cui septem vel octo Dioeceses subiecibantur, nimirum duas in Italia, solidum Illyricum quod ex una Dioecesi postea in duas discepsum est, Galliae, Britanniae, Hispaniae, et Africae. Itaque canon sextus Nicaeni Concilii agit de Episcopis, qui Dioecesim regunt, id est multas provincias, et quibus subsunt plures Metropolitanani: ac proinde non agit de simplicibus Metropolitanis, sed de Patriarchis. »

Altera opinio eorum est qui censem, Patriarchas et Metropolitas jure divino institutos. Opinio omnino falsa; nam catholici Doctores omnes consentiunt, graduum et potestatis inter Episcopos distinctionem a Christo institutam non esse, adeoque Episcopos divino jure esse pares inter se ordine et potestate. « Ratum illud, » ait Thomassinus de vet. et nov. Eccl. discipl. p. 1 lib. 1 cap. 7, « certumque est, jure divino niti Principatum Episcoporum in privatis Dioecesibus, tum Papae super Episcopos omnes orbis: cum Metropolitanorum, Exarchorum, Patriarcharumque auctoritas ecclesiastica ab institutione originem ducat. » Quare Dupinius de ant. Eccl. discipl. diss. 1 § 6: « Metropolitanam, » inquit, « aut patriarchicam dignitatem a Christo institutam fuisse, merum

commentum est quod ne verisimilitudinis quidem umbram habet. »

Patriarchis Alexandrino et Antiocheno duo postea Patriarchae accesserunt. Nam Antistes Constantinopolitani auctoritate Synodi Constantinopolitanae I, et subreptito canone 28 Synodi Chalcedonensis fulti, cum Romanis Pontificibus de patriarchali dignitate diu et partinaciter concertarunt. Denique Apostolica Sedes tum eamdem Ecclesiam Constantinopolitanam, tum etiam Ecclesiam Hierosolymitanam, eo insigni titulo in Concilio Chalcedonensi jam donatas, Patriarchatus honore et juribus exornavit. Innocentius autem III in Concilio Lateranensi IV hunc dignitatis ordinem inter Patriarchas constituit, « ut post Romanam Ecclesiam, quae disponente Domino super omnes alias ordinariae potestatis obtinet principatum, Constantinopolitana primum, Alexandrina secundum, Antiochena tertium, Hierosolymana quartum locum obtineat. »

§ 45.

DE PATRIARCHARUM JURIBUS.

Inter Jura Patriarcharum tria erant praecipua. Primum erat jus consecandi Metropolitanas, eisque pallium tribuendi, postquam tamen ipsimet Patriarchae a Romano Pontifice pallium accepissent. Ordinationes vero Episcoporum ad Metropolitanas pertinebant. Verum hac in re non una eademque obtinuit ubique disciplina: nam Patriarcha Alexandrinus peculiari jure fruebatur non modo Metropolitanas, sed cunctos etiam sui Patriarchatus Episcopos confirmandi consecrandique. Hinc per Nicaenam Synodum damnata est Meletii Lycopolitani Episcopi audacia, propterea quod per provincias AEGypti, quarum Meletius Metropolitanus erat, Episcopos ordinasset, eoque pacto sibi jus arrogasset, quod ad Patriarcham Alexandrinum pertinebat.

Alterum Patriarcharum jus erat ex provinciis sibi subiectis Synodos cogere, eisdemque praesidere.

Tertium erat a Metropolitarum judiciis appellationes accipere.

Erant praeterea Patriarchis alia jura, jus ex. gr. canones ad universam Ecclesiam spectantes Metropolitis et Episcopis patefaciendi, jus enormium criminum veniam sibi reservandi, jus Stauropegii, et alia ejusdem generis, quae apud canonicae rei interpretes, et praesertim apud Thomassinum de vet. et nov. Eccl. discipl. part. I lib. 10 cap. 9, et lib. 11 cap. 58, et apud eruditum Auctorem dissertationis de *Patriarchis* Romae ann. 1776 editae, abunde descripta atque illustrata inventientur.

Enuntiati quatuor Orientis Patriarchatus jamdudum extinti sunt, una permanente Romana Sede, quae perpetuo stabit in ea petra, in qua divinitus fundata est. At ex ruinis Patriarchatum Orientalium pro sectarum multitudine et varietate multi Patriarchae emerserunt, inter quos Antiochenus Patriarcha Graecorum, Melchitorum, Patriarcha Antiochenus Maronitarum, Antiochenus Patriarcha Syrorum, Patriarcha Babylonensis nationis Chaldaeorum in Mesopotamia, et Patriarcha Ciliciae Armenorum, qui catholici sunt, communionem et gratiam Apostolicae Sedis habentes. Hisce Patriarchis eadem fere jura, quibus Patriarchae antiqui fruebantur, Apostolica Sedes largiri solet. Sed necesse est, ut novus quisque Patriarcha ad praescriptas formulas et catholicam fidem profiteatur, et sacramentum fidelitatis praestet, tum suae electionis confirmationem et pallium a Romano Pontifice consequatur. Vide Constitut. Benedicti XIV NUPER AD nos datam die 16 martii 1643.

In Ecclesia Occidentali sunt alii Patriarchae *minores* dicti, vide licet Patriarcha Venetus, Ulyssiponensis et Indiarum, qui Romanae Sedis privilegio Patriarcharum nomine donati fuerunt, jurisdictione tamen Metropolitas non superant.

§ 46.

DE EXARCHIS, PRIMATIBUS, ET ARCHIEPISCOPIS.

Tres in Ecclesia Orientali Exarchi exstiterunt, Ephesinus, Heracleensis, et Caesariensis. Hi fere omnia Patriarcharum jura exercebant, paulo quidem Patriarchis inferiores, Metropolitis tamen dignitate superiores. Sed jamdudum interierunt; quandoquidem ex eorum provinciis Patriarchatus Constantiopolitanae Ecclesiae erectus fuit.

Primates initio vocati fuerunt Episcopi, qui principem locum aliquem in Ecclesia tenerent. Sic Romanum Pontificem legimus totius Ecclesiae Primatem interdum vocatum esse; et Concilium Chalcedonense act. 16: « Ecclesia Romana, » inquit, « semper habuit Primum. » Et in eodem Concilio Patriarcha vocatur Primas Dioeceseos. In Africa Metropolitae vocabantur Primates, seu primae Sedis Episcopi; id quod ex cap. 19 collectionis Africanorum Conciliorum manifestum est. Prima autem Sedes in provinciis Africae non erat alicui Ecclesiae affixa, sed jus metropoliticum, seu Primatus, de civitate alia in aliam transferebatur, et semper Episcopo, qui non aetate, sed ordinatione senior esset, tribuebatur; excepta Carthagine, cuius Episcopus provinciae Africæ sic dictæ firmiter Metropolita seu Primas habebatur. Extra quoque Africam Metropolitae Primate provinciae dicebantur. In Concilio Bracarensi I can. 6 haec habentur: « Item placuit, ut conservato Metropolitani Episcopi Primitu caeteri Episcoporum secundum suae ordinationis tempus aliis sedendi deferat locum. » Et S. Leo Magnus ep. 53 ad Anatolium CP. Episcopum scribit: « Non convallantur provincialium jura Prima-